

# Вісник Донецького університету

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У 1997 РОЦІ

Серія Б. Гуманітарні науки

№1/2002

## З М І С Т

### Філологія

|                                                                                                                                                                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Свенцицька Е. М. Проблема слова у творчості Вяч. Іванова                                                                                                                                                         | 7   |
| Агаркова А. А. Деякі регіональні міфопоетичні мотиви в інтонуванні образу “селянина-шахтаря” (на матеріалі дожовтневих фольклорних текстів): до питання вивчення динаміки становлення культурного образу Донбасу | 13  |
| Жданова Н. А. Особливості термінологічної метафоризації в дискурсі ринкової економіки                                                                                                                            | 18  |
| Жижоман О. О. Аналіз текстотворчих можливостей авторських новотворів                                                                                                                                             | 22  |
| Шеховцова Е. А. Вплив арабо-мусульманської культури на символізацію кольорових позначок в іспанській мові                                                                                                        | 28  |
| Ягупова Л. М. Словотвірні значення іменникових утворень із першим компонентом-прийменником у середньовісній німецькій мові                                                                                       | 35  |
| Сторчак Л. В. Структурні типи складів німецької мови                                                                                                                                                             | 42  |
| Мішина Є. В. Фразеологічні способи вираження концепту “Кривда” в сучасній англійській мові                                                                                                                       | 47  |
| Каїка Н. Є. Понятійно-термінологічний апарат для дослідження міжмовленнєвої фразеологічної спільності                                                                                                            | 54  |
| Куковенкова В. С. Національна специфіка англійської фразеологічної метафори                                                                                                                                      | 60  |
| Кисельова О. В. Про зміну лексико-граматичних властивостей похідного слова при оказіональному словоутворенні                                                                                                     | 68  |
| Борисенко О. А. Про мовну інтерференцію (на матеріалі термінології міжнародного права англійської та української мов)                                                                                            | 74  |
| Скубашевська О. С. Семантичні особливості онімів та відонімних утворень давньогрецького і латинського походження періоду античності в англійській і українській мовах                                            | 79  |
| Дубровкіна І. Ю. Про структурні типи біблїонімів в англійській і російській мовах                                                                                                                                | 85  |
| Альошина І. Г. Проблема дієслівного вираження філософської категорії “рух”                                                                                                                                       | 90  |
| Диченська М. І. Становлення і розвиток французької антропонімїчної системи                                                                                                                                       | 95  |
| Косїков В. А., Компанець Т. М. До питання про зародження металургїї залїза (етнолінгвістичний аспект)                                                                                                            | 99  |
| Бутузова М. Я. Особливості семантики відіменникових інхотативних дієслів у німецькій та українській мовах                                                                                                        | 105 |
| Насолєва Л. Б. Типологічна анкета для описання термінів споріднення                                                                                                                                              | 113 |
| Мішина Є. В. Функціональні особливості апроксиматорів у французькій та українській мовах                                                                                                                         | 119 |

## **Історія і політологія**

|                                                                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Романцов В.М. Люблінська та Берестейська Унії у контексті формування передумов утворення козацької держави. Висвітлення проблеми в українській історіографії 40-х років XIX – початку XX ст. | 126 |
| Масльонкіна Н.Г. Освіта у Франції в період становлення III Республіки (1870-1898 рр.)                                                                                                        | 136 |
| Левченко Н.А. Підготовка італійської колоніальної агресії у Лівії на рубежі XIX-XX ст. (за донесеннями російських дипломатів)                                                                | 146 |
| Липинський В.В. Діяльність учнівської молоді в навчальних закладах УСРР у 1920-і рр.                                                                                                         | 154 |
| Нікольський В.М. Соціально-фаховий склад репресованих на Україні у 1938 р.                                                                                                                   | 157 |
| Латиш О.Ю. Охорона здоров'я в Україні в 1941-1942 рр.                                                                                                                                        | 171 |
| Саржан А.О. Особливості розвитку тваринництва в східному регіоні України в другій половині 40-х – 50-х роках XX ст.                                                                          | 179 |
| Зубкова Ю.Б. Соціальна доктрина католицької церкви в 60-і роки XX століття і механізм її реалізації на прикладі латиноамериканського регіону: актуальність і історіографія проблеми          | 189 |
| Шабельников В.І., Гуніна О.С. Основні тенденції розвитку соціально-економічної сфери Донецької області                                                                                       | 197 |
| Барішніков С.А. Електоральні процеси у Центральній Америці: основні тенденції, динаміка, результати (рубіж XX-XXI ст.)                                                                       | 206 |
| <b>Філософія</b>                                                                                                                                                                             |     |
| Андрєєва Т.А. Особливості гуманізму в технократичном соціумі                                                                                                                                 | 213 |
| Хрімлі А.Н. Коло джерел трагічного (Про книгу “Народження трагедії з духу музики”)                                                                                                           | 219 |
| Сухіна І.Г. Феномен контркультури у контексті соціальної філософії та філософської антропології Герберта Маркузе                                                                             | 225 |
| Маргеліс Н.В. “Парадокс” феноменального та феноменологічного аспектів мови                                                                                                                   | 232 |
| Кіпень В.П. Філософія і політики відносно рівності і справедливості доступу до освіти                                                                                                        | 236 |
| Сушинський М.И. Феномен влади в філософії В.Соловйова                                                                                                                                        | 245 |
| Капустін В.А. Про економічні основи генезису цивілізації                                                                                                                                     | 252 |
| Кудояр О.М. Церква і держава: особливості взаємин в Україні на сучасному етапі                                                                                                               | 258 |

# Вестник Донецкого университета

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ОСНОВАН В 1997 ГОДУ

Серия Б. Гуманитарные науки

№1/2002

## СОДЕРЖАНИЕ

### Филология

|                                                                                                                                                                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Свенцицкая Э. М. Проблема слова в творчестве Вяч. Иванова                                                                                                                                                                     | 7   |
| Агаркова А. А. Некоторые региональные мифопоэтические мотивы в интонировании образа «селянина-шахтаря»: (на материале дооктябрьских фольклорных текстов): к вопросу изучения динамики становления культурного образа Донбасса | 13  |
| Жданова Н. А. Особенности терминологической метафоризации в дискурсе рыночной экономики                                                                                                                                       | 18  |
| Жижома О. О. Анализ текстотворческих возможностей авторских новообразований                                                                                                                                                   | 22  |
| Шеховцова Е. А. Влияние арабо-мусульманской культуры на символизацию цветowych обозначений в испанском языке                                                                                                                  | 28  |
| Ягупова Л. М. Словообразовательные значения существительных образований с первым компонентом-прилагательным в средневерхненемецком языке                                                                                      | 35  |
| Сторчак Л. В. Структурные типы слогов немецкого языка                                                                                                                                                                         | 42  |
| Мишина Е. В. Фразеологические способы выражения концепта «ложь» в современном английском языке                                                                                                                                | 47  |
| Каика Н. Е. Понятийно-терминологический аппарат для исследования межъязыковой фразеологической общности                                                                                                                       | 54  |
| Куковенкова В. С. Национальная специфика английской фразеологической метафоры                                                                                                                                                 | 60  |
| Киселева Е. В. Об изменении лексико-грамматических свойств производного слова при окказиональном словообразовании                                                                                                             | 68  |
| Борисенко О. А. О языковой интерференции (на материале терминологии международного права английского и украинского языков)                                                                                                    | 74  |
| Скубашевская О. С. Семантические особенности онимов и отонимных образований древнегреческого и латинского происхождения периода античности в английском и украинском языках                                                   | 79  |
| Дубровкина И. Ю. О структурных типах библионимов в английском и русском языках                                                                                                                                                | 85  |
| Алешина И. Г. Проблема глагольного выражения философской категории «движение»                                                                                                                                                 | 90  |
| Диченкова М. И. Становление и развитие французской антропонимической системы                                                                                                                                                  | 95  |
| Косиков В. А., Компанец Т. М. К вопросу о зарождении металлургии железа (этнолингвистический аспект)                                                                                                                          | 99  |
| Бутузова М. Я. Особенности семантики инхотативных глаголов, образованных от имен существительных в немецком и украинском языках                                                                                               | 105 |
| Николаева Л. Б. Типологическая анкета для описания терминов родства                                                                                                                                                           | 113 |

|                                                                                                                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Морева Г.Г. Функциональные особенности аппроксиматоров в французском и украинском языках                                                                                                       | 119 |
| <b>История и политология</b>                                                                                                                                                                   |     |
| Романцов В.Н. Люблинская и Берестейская Унии в контексте формирования предпосылок создания козацкого государства. Освещение проблемы в украинской историографии 40-х годов XIX – начала XX вв. | 126 |
| Масленкина Н.Г. Образование во Франции в период становления III Республики (1870-1898 гг.)                                                                                                     | 136 |
| Левченко Н.А. Подготовка итальянской колониальной агрессии в Ливии на рубеже XIX-XX вв. (по донесениям российских дипломатов)                                                                  | 146 |
| Липинский В.В. Деятельность ученической молодежи в учебных заведениях УССР в 1920-е годы                                                                                                       | 154 |
| Никольский В.М. Социально-специальный состав репрессированных в Украине в 1938 г.                                                                                                              | 157 |
| Латыш О.Ю. Охрана здоровья в Украине в 1941-1942 гг.                                                                                                                                           | 171 |
| Саржан А.А. Особенности развития животноводства в восточном регионе Украины во второй половине 40-х-50-х годах XX столетия                                                                     | 179 |
| Зубкова Ю.Б. Социальная доктрина католической церкви в 60-е годы XX столетия и механизм ее реализации на примере Латиноамериканского региона: актуальность и историография проблемы            | 189 |
| Шабельников В.И., Гунина Е.С. Основные тенденции развития социально-экономической сферы Донецкой области в 1985-1991 гг.                                                                       | 197 |
| Барышников С.А. Электоральные процессы в Центральной Америке: основные тенденции, динамика, результаты (рубеж XX-XXI вв.)                                                                      | 206 |
| <b>Философия</b>                                                                                                                                                                               |     |
| Андреева Т.А. Особенности гуманизма в технократическом социуме                                                                                                                                 | 213 |
| Хримли А.Н. У истоков трагического (О книге Ницше «Рождение трагедии из духа музыки»)                                                                                                          | 219 |
| Сухина И.Г. Феномен контркультуры в контексте социальной философии и философской антропологии Герберта Маркузе                                                                                 | 225 |
| Маргелис Н.В. «Парадокс» феноменального и феноменологического аспектов языка                                                                                                                   | 232 |
| Кипень В.П. Философия и политика относительно равенности и справедливости доступа к образованию                                                                                                | 236 |
| Сушинский М.И. Феномен власти в философии В.Соловьева                                                                                                                                          | 245 |
| Капустин В.А. Об экономических основах генезиса цивилизации                                                                                                                                    | 252 |
| Кудояр О.М. Церковь и государство: особенности взаимоотношений в Украине на современном этапе                                                                                                  | 258 |

# Bulletin of Donetsk University

SCIENTIFIC JOURNAL

FOUNDED IN 1997

*Series B. The Humanities*

№1/2002

## CONTENTS

### *Philology*

|                                                                                                                                                                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| S ventsytskaya E. M. The problem of the word in the creativity of Vyach. Ivanov                                                                                                                                                           | 7   |
| Agarkova A. A. Some regional mythopoetical motifs in the intonation of the image of "a villager-miner" (on the basis of pre-October folklore texts): to the problem of studying the dynamics of creation of the cultural image of Donbass | 13  |
| Zdanova N. A. The peculiarities of terminological metaphorisation in discourse of market economy                                                                                                                                          | 18  |
| Zizoma O. O. The analysis of textcreative possibilities of the author's neologisms.                                                                                                                                                       | 22  |
| Shekhovtsova E. A. The influence of arabic-moslem culture on the symbolization of colour designation in Spanish                                                                                                                           | 28  |
| Yagupova L. N. Word-forming meanings of noun formations with the first adjective component in the Middle-upper German                                                                                                                     | 35  |
| Storchak L. V. Structural types of syllables in German                                                                                                                                                                                    | 42  |
| Mishina E. V. Phraseological means of expressing the concept "lie" in modern English                                                                                                                                                      | 47  |
| Kaika N. E. Conceptual-terminological mechanism for studying interlingual phraseological similarity                                                                                                                                       | 54  |
| Kukovenkova V. S. National specificity of English phraseological metaphor                                                                                                                                                                 | 60  |
| Kisileva E. V. About the changes of lexico-grammatical properties of a derivative by occasional word formation                                                                                                                            | 68  |
| Borisenko O. A. About lingual interference (on the basis of terminology of international law of English and Ukrainian)                                                                                                                    | 74  |
| Skubashevskaya O. S. Semantic peculiarities of onyms and deonim formations of ancient Greek and Latin origin of antic period in English and Ukrainian                                                                                     | 79  |
| Dubrovkina I. Yu. About structural types of biblionyms in English and in Russian                                                                                                                                                          | 85  |
| Aleshina I. G. The problem of verbal expression of the philosophical category "movement"                                                                                                                                                  | 90  |
| Dichenskova M. I. Formation and development of French antroponymic system                                                                                                                                                                 | 95  |
| Kosikov V. A., Kompanets T. M. To the problem of appearance of the metallurgy of iron (etnolingual aspect)                                                                                                                                | 99  |
| Butuzova M. Ya. The peculiarities of semantics of inkcoative verbs formed from nouns in German and Ukrainian                                                                                                                              | 105 |
| Nikolaeva L. B. Typological questionnaire for description of the terms of kinship                                                                                                                                                         | 113 |
| Moreva G. G. Functional peculiarities of approximators in French and Ukrainian                                                                                                                                                            | 119 |

### *History and Politology*

|                                                                                                                                                                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Romantsov V. M. Lublin and Berestechko Unions in the context of formation of premises of the establishment of Cossack state. The interpretation of the problem in the Ukrainian historiography. of the 40 <sup>th</sup> of the 19 <sup>th</sup> -beginning of the 20 <sup>th</sup> centuries | 126 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

|                                                                                                                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Maslenkina N. G. Education in France in the period of establishment of the third Republic (1870-1898)                                                                                                                                   | 136 |
| Levchenko N. A. Italian preparation of colonial aggression into Libya at the end of 19 <sup>th</sup> – the beginning of 20 <sup>th</sup> centuries (over the reports of Russian diplomats)                                              | 146 |
| Lipinsky V. V. The activity of the scientific youth in the educational establishments of the USSR in 1920 <sup>th</sup>                                                                                                                 | 154 |
| Nikolsky V. N. The social professional composition of the repressioners in Ukraine in 1938                                                                                                                                              | 157 |
| Latysh O. Yu. Health protection in Ukraine in 1941-1942                                                                                                                                                                                 | 171 |
| Sarzhan A. O. The peculiarities of the development of cattle breeding in the east region of Ukraine in the second half of 40 <sup>th</sup> -50 <sup>th</sup> of the 20 <sup>th</sup> century                                            | 179 |
| Zubkova Yu. B. The social doctrine of catholic church in the 60 <sup>th</sup> of the 20 <sup>th</sup> century and the mechanism of its realization on the example of Latin-American region: actuality and historiography of the problem | 189 |
| Shabelnikov V. I., Gunina E. S. Basic tendencies of the development of social-economic sphere of Donetsk region in 1985-1991                                                                                                            | 197 |
| Baryshnikov S. A. Electoral Processes in Central America: basic tendencies, dynamics, results (in the late 20 <sup>th</sup> -early 21 centuries)                                                                                        | 206 |
| <b><i>Philosophy</i></b>                                                                                                                                                                                                                |     |
| Andreeva T. A. The peculiarities of humanism in technocratic socium                                                                                                                                                                     | 213 |
| Khrimli A. N. At the roots of tragic (about Nitsshe's book "The birth of tragedy from the spirit of music")                                                                                                                             | 219 |
| Sukhina I. G. The phenomenon of counterculture in the context of social philosophy and philosophic anthropology of Gerbert Marcuse                                                                                                      | 225 |
| Margelis N. V. "Paradox" of phenomenal and phenomenological aspects of the language                                                                                                                                                     | 232 |
| Kipen V. P. Philosophy and politics concerning the equality and justice of access to education                                                                                                                                          | 236 |
| Sushinsky M. I. The phenomenon of power in the philosophy of V. Solovyov                                                                                                                                                                | 245 |
| Kapustin V. A. About economic basis of genesis of civilization                                                                                                                                                                          | 252 |
| Kudoyar O. M. Church and state: the peculiarities of relations in Ukraine on the modern stage of development                                                                                                                            | 258 |